

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculum Monasticum

In Quo Totius Religiosæ disciplinæ Casus, Regulæ & difficultates clarè videntur, breviter explicantur & resolvuntur Canone, rationibus & Patrum auctoritatibus

Philippus <a Domina Nostra Septem Dolorum>

Augustæ Vindellicorum, 1688

Cap. III. De obligatione regularium obediendi Dominis Episcopis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40745

hoc esset in illo recognoscere jurisdictionem, quam non habet, & cum illo communicare, quod non licet *Cornejo tom. 2. in 3. parte, disput. 10. de excommunicatione §. 5. dub. 1. Suarez tom. 5. de censuris, disp. 15. sect. 7.*

CAPUT III.

De obligatione Regularium obediendi Dominis Episcopis.

SUMMARIUM.

- I. Regulares Episcopis obedire ex voto obedientia non tenentur.
- II. Obedire eis tenentur quoad ecclesiasticam disciplinam & illos honorare & revereri.
- III. Obedire tenentur Episcopis in quibusdam constitutionibus synodalibus.
- IV. Obedire tenentur in multis casibus adductis.
- V. Obedire tenentur in causis fidei.
- VI. Subijciuntur Episcopis in erectione monasterij.
- VII. Quenam dicantur observantia regulares.

- VIII. Episcopi possunt visitare, punire & corrigere religiosos delinquentes extra monasteria.
- IX. Religiosus in monasterio delinquens non punitur ab Episcopo.
- X. Episcopi non possunt procedere contra religiosos in iudicio aut extra in quavis causa.
- XI. Regulares non obedientes Episcopis in casibus quibus eis sunt subditi, à quibus sint puniendi.
- XII. Regulares non possunt renunciare suis privilegiis exemptionis.
- XIII. Regulares cogi possunt per censuras habere lectionem sacre Scripturae in monasteriis ubi commodè fieri potest.

I. Religiosi exempti, quales communiter sunt omnes ferè regulares propter summorum Pontificum privilegia, ut constat ex cap. nimis iniqua 16. cap. nimis prava 17 de excessib. prelat. clement. 1. eodem clem. 2. de censib. cap. quam sit necessarium 18. quest. 1. de quo Navarr. in cap. non dicatis. n. 63. Trident. sess. 25. cap. 10. & aliis multis. non tenentur ex vi voti obedientie obedire Episcopis, aut eorum vicariis, quia solum promittunt obedientiam suis

suis praelatis regularibus. *D. Thom. 2. dist. 44. in fine in expositione littera ad 3. Sylvest. verbo Obedientia quest. 8. & 10. dist. 2.*

II. Regulares tamen tenentur illis obedire in his, quæ pertinent ad ecclesiasticam disciplinam sicut alii clerici, illosque revereri & honorare, quia non sunt exempti à jure reverentia, neque ab illorum obedientia circa disciplinam ecclesiasticam. *Sanchez lib. 6. in decalog. cap. 1. n. 12. Ledesma 2. tom. summ. tract. 10. cap. 7. not. 2.*

III. Tenentur regulares obedire Dominis Episcopis in Constitutionibus synodalibus, actiones communes totius populi concernentibus, & observationi regulari non derogantibus, ut v. g. de quibusdam jejniis servandis, festivitibus celebrandis, processionibus publicis, & aliis similibus, non ex debito obedientia, cum non sint Episcopis subditi, sed debito & jure naturali: quia sicut sunt partes & membra populi, ita etiam tenentur se toti corpori conformare. *Vasquez. 1. 2. disp. 167. n. 11. Sanchez lib. 4. in Decal. c. 15. n. 21. Constitutionibus verò synodalibus solam clericorum reformationem concernentibus non tenentur regulares obedire, Peyrinis tom. 1. privileg. in constitut. 2. Julii n. 67.*

IV. Multi sunt casus, in quibus regulares subditi sunt, & tenentur Episcopis obedire, scilicet, quoties agitur de novo miraculo ad-

mittendo
fidelium
decreto d
i, in deca
privatis
servan
non adm
traneis a
rum litte
tur de co
dentiam
cap. 3.
V. In
diti Epi
ad abolen
2. §. si v
dinum,
dis, con
bus alibi
VI. I
pis in er
nalterio
non pol
conven
regul. ca
scopi a
rum con
dum pri
monaste
lis duod

mittendo, aut de reliquiis publicè venerationi
fidelium exponendis. *Concil. Trid. sess. 25. in
decreto de invocatione & venerat. Sanchez tom.
1. in decal. lib. 2. cap. 43.* aut de celebrando in
privatis domibus, *Trid. sess. 22. in decreto de ob-
servand. & vitand. in celebratione Miss.* aut de
non admittendis sacerdotibus sæcularibus ex-
traneis ad divina celebranda absque visico-
rum literis commendatitiis. Vel quando agi-
tur de componenda controversia circa præce-
dentiam in processionibus. *Concil. Trid. sess. 25.
cap. 3.*

V. In causis etiam fidei regulares sunt sub-
diti Episcopis eisque obedire tenentur. *cap.
ad abolendam de hæret. & Concil. Trid. sess. 5. c.
2. §. si vero.* Item in receptione Sacrorum or-
dinum, in confessionibus secularium audien-
dis, concionibus ad populum habendis, de qui-
bus alibi suis locis dicemus.

VI. Insuper subditi sunt regulares Episco-
pis in erectione & constructione novorum mo-
nasteriorum, ita quod sine ipsorum consensu
non possunt construere aut acquirere novos
conventus, *Concil. Tridentinum Sessio. 25. de
regul. cap. 3.* Habentque iidem Domini Epi-
scopi auctoritatem circa talium monasterio-
rum constructionem, ad vocandum & audien-
dum priores, aut interesse habentes aliorum
monasteriorum, ut illis constet, an possint in il-
lis duodecim fratres sustentari sine aliorum de-
mitten-

trimento. *Clemens VIII. in constitut. quae incipit, Quoniam ad institutam anno 1603. 3. tom. Fuller. n. 99.*

VII. Observantia verò regulares dicuntur jejunia, silentium, abstinencia à carnibus, humilitas in habitu & lectisterniis, aliaque mortificationes, quae in regulis & statutis continentur. *cap. quanto de off. Iud. ordin.*

VIII. Nonobstante privilegio exemptionis possunt Episcopi visitare, punire, & corrigere regulares delinquentes & vagantes extra monasteria, & absque suorum superiorum licentia degentes. *Rodriguez 2. tom. qq. regular q. 64. art. 11. non tamen hoc intelligitur de his, qui extra monasterium degunt de licentia sui praelati, quia tales censentur esse in monasterio. Peyrinis tom. 1. Privileg. in constitut. 2. Sixti V. §. 11. n. 22.*

IX. Religiosus verò in monasterio existens, & extra illud scandalosè delinquens, non potest capi, nec puniri ab Episcopo, sed ab illo denunciandus est proprio praelato ut puniatur intra tale tempus, & certum faciat Episcopum de punitione, nec Episcopus potest procellum contra talem delinquentem formare, aut testes audire, quod si audierit, aut procellum composuerit, ad Superiorem remittat, quod si in delicto religiosus deprehensus extiterit, ad suum Superiorem recta via deferatur. *Concil. Trid. Sess. 25. cap. 14. Peyrinis tom. 1. Priv. in constitut. Sixti*

IV. §. 11. à n. 62. Alderetus lib. 1. de religios. discipl. cap. 3. à n. 35.

X. Inter effectus, quos exemptio regularium ab Episcopis operatur, iste est, ut si Episcopus velit aliquo modo, vel de facto tentet procedere in judicio, vel extra contra regulares aut contra res monasterii in quavis causa civili vel spiritali &c. processus, sententiæ, & inde sequuta, sunt nulla & irrita, quia cum non sint prælati regularium exemptorum, nullam habent supra illos jurisdictionem. *Lex anat. 1. cap. 11. n. 1. de obligat. obediendi prælati Eccles. Rodriguez rom. 2. qq. regular. q. 63. art. 6.*

XI. Regulares etiam privilegiati non obediunt DD. Episcopis in casibus, quibus illis subijciuntur, puniri debent vel à propriis prælati, vel ab ipsis Episcopis, aliis tamen pœnis censurentur, *Quaranta in summ. Bullarum, præcedentia, §. an in casu*

XII. Privilegio exemptionis renunciare non possunt regulares sine licentia Papæ, quia illis datum fuit in honorem status religiosi, & non solum juri religionis nocerent, qui illud renunciare tentarent, sed & injuriam Papæ inferrent, qui in omnibus bullis exemptionum constituit se Superiorem immediatum illorum & iudicem ordinarium, quasi esset Episcopus diocesanus, illosque sub sua speciali protectione suscipit & sibi subijcit, quod adeo verum est, ut neque regularis in una causa possit re-

nun-

nunciare etiam indirectè exemptioni, quia causa est indivisibilis in suum sui que prælati proprii præjudicium. *Socinus in cap. significasti de foro compet.* Unde si ex negligentia regulares patientur subijci, possunt tamen se tunc tueri ex jure, quod competit Papæ, quia contra Papam non præscribitur nisi centum annis. *Parormitanus in cap. ad audientiam n. 1. de prescript. Felinus in cap. cum olim. n. 3. eod. tit. & in cap. significasti, n. 4. de for. comp. Lezana citatus. Rodriquez tom. 2. qq. regul. q. 63. art. 10.*

XIII. In monasteriis monachorum seu regularium, ubi commodè fieri potest, debet haberi lectio sacræ Scripturæ, vel Theologiæ moralis. Qua in re, si Superiores negligentes extiterint, possunt ad id ab Episcopis locorum censuris & excommunicatione, tanquam remediis, opportunis cogi. *Concil. Trident. sess. cap. 1. Quaranta in summ. Bullarii, verbo Exemptio. Rodriquez tom. 2. qq. regular. q. 131. art. 2.* Advertendum tamen, quod lectiones Scripturæ sacræ possunt regulares legere in suis Ecclesiis, prout ordinavit *Pius V. in constitut. & si mendicantium.*

